

podmínek. Prvý soud měl za to, že budoucně splatnými příspěvky jsou ony, které družstvo rozvrhuje na členy za účelem umoření meliorační zápůjčky u Zemské banky, ježto závazek k příspěvku na straně povinných měl býti uhrazen v amortisačních splátkách, a to i závazek již částečně splatný dne 15. března 1930 v částce 14.000 Kč i další částka 13.828 Kč. K tomuto úsudku dospěl první soud z nepopřehého údaje pokladníka Vodního družstva, že povinní nezaplatili částku 14.000 Kč dne 15. března 1930, tedy v době splatnosti, a že proto byla celková povinnost povinných uvedena v rozpočtu a tvořila základ pro vypočtení amortisační splátky, že rozpočet ten byl schválen valnou hromadou družstva. Z toho je možný jen úsudek, že Vodní družstvo upustilo od vymožení splatné částky 14.000 Kč v době splatnosti dne 15. března 1930, pojalo celý dluh žalovaných do rozpočtu příslušných splátek k umoření meliorační zápůjčky, kterou právě ujednalo za tím účelem, aby členům umožnilo spláčení příspěvků k provedení vodních děl družstevních méně obtížným způsobem, t. j. splátkami na meliorační zápůjčku, kterou se patrně měly krýti také příspěvky členů již dříve splatné (§ 863 obč. zák.). Je-li tomu tak, neměli povinní částku 14.000 Kč družstvu platiti najednou, nýbrž ve formě budoucích příspěvků k anuitním splátkám na meliorační zápůjčku, jež byly rozvrženy na členy podle jejich příspěvků. Na tento způsob budoucího spláčení příspěvků vztahuje se také ustanovení dražebních podmínek, že vydražitel bez započtení na nejvyšší podání přejímá členství ve Vodním družstvu a budoucně splatné příspěvky. Není podkladu pro výklad, že budoucně splatnými příspěvky měly se rozuměti jen příspěvky k úhradě částky 13.828 Kč. Proto není rozhodné, zda Vodní družstvo nepozbylo práva vymáhati příspěvky podle výkazu nedoplatků tím, že vzalo za základ výpočtu splátek celý dluh povinných, ježto podle usnesení valné hromady a podle jí schváleného rozpočtu měl se celý dluh povinných splácti splátkami k anuitám a podle dražebních podmínek vydražitel tyto budoucně splatné splátky převzal. Není také důvodu odkazovati odpor věřitelů na pořad práva, ježto o tom, které budoucně splatné příspěvky převzal vydražitel a které se mají uhraditi z nejvyššího podání, rozhoduje jen soud exekuční, jde-li o nesporný skutkový podklad a řešení právní otázky na základě nesporného skutkového podkladu. Jde tedy jen o to, které částky příspěvku jako budoucně splatné převzal vydražitel a které jako dříve splatné měly býti uhrazeny z nejvyššího podání, tedy o splatnost a nikoli o vykonatelnost nedoplatku těchto příspěvků. Měl-li vydražitel převzít členství v družstvu a platiti budoucně splatné příspěvky podle dražebních podmínek, nemohlo tím býti rozuměno nic jiného, nežli že podle dřívějšího před dražebním řízením již provedeného rozpočtu příspěvků, schváleného valnou hromadou družstva, zaplatí se z exekuční podstaty jenom příspěvky podle tohoto rozpočtu již splatné do dne příklepu.

Čís. 12483.

Ustanovení §§ 813 až 815 obč. zák. týkají se jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv i odkazovníků.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R I 246/33.)

Žalobě odkazovníků na dědice procesní soud první stolice vyhověl, mimo jiné z těchto důvodů: Souhlasným přednesem stran jest zjištěno, že žalovaný nesvolal pozůstalostní věřitele. Přicházejí proto ku platnosti ustanovení § 815 obč. zák. a žalovaný, třebaže se přihlásil podmíněčně, ručí veškerým svým majetkem na tolik, kolik by byli dostali poškození věřitelé, kdyby se pozůstalost byla mezi ně rozdělila podle konkursního řádu. Odkazovníka ve smyslu § 649 obč. zák. a 688 obč. zák. jest považovati za věřitele, po případě za rovného věřiteli pozůstalosti. Proto ustanovení § 815 obč. zák. o ručení žalovaného přichází k dobru i žalovaným, jakožto odkazovnicím. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Jest přisvědčiti námitce žalovaného, že první soud nesprávně klade odkazovníky na roveň věřitelům pozůstalosti, pokud se týče ustanovení § 813 až 815 obč. zák., neboť z doslovu těchto zákonných ustanovení vyplývá jasně, že se týkají jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv však odkazovníků, neboť účelem jejich jest vyhledati a zjistiti stav dluhů, čehož u odkazovníků, jichž osoby i výše odkazu jsou známé, naprosto není třeba. Neprávem použil tudíž prvý soud v souzeném případě ustanovení § 815 obč. zák., následkem čehož jest se zabývati řešením otázky, zda je pozůstalost postačitelná podle § 692 obč. zák. čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Výtka, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního není důvodná. Jde o otázku, týká-li se ustanovení §§ 813—815 obč. zák. jen věřitelů pozůstalostních, či také odkazovníků, jak míní stěžovatelky. Odvolací soud nesdílel názor stěžovatelek a jest s ním souhlasiti. Doslov ustanovení § 813 obč. zák. a jeho účel, by k vůli vyhledávání stavu dluhů byla vydána vyhláška, nepřipouští jiný výklad, než že se ustanovení to týká jen pozůstalostních věřitelů, t. j. osob, jichž nároky vázly jako dluhy na jmění zůstavitelovu již za jeho života (§ 784 poslední věta obč. zák.) a jeho smrtí nezanikly a tvořily tudíž souhrn závazků zemřelého (§ 531 obč. zák.), po případě i osob, jejichž nároky byly sice založeny až po smrti zůstavitele, ale váznou jako dluhy na pozůstalosti (na př. útraty pohřební, útraty inventury a pod.) Takovými osobami nejsou však odkazovníci, neboť jejich nároky vznikly teprve z poslední vůle zůstavitelovy (§ 535 obč. zák.) a nejsou proto ani dluhy pozůstalostními ve smyslu shora uvedeném. Zákon také přesně rozlišuje mezi dluhem pozůstalostním, totiž pohledávkou pozůstalostního věřitele, a mezi odkazem jakž vyplývá zejména z ustanovení § 692 obč. zák., jehož se stěžovatelky neprávem dovolávají k odůvodnění správnosti svého názoru. Nárok odkazovníkův založený v dědicím právu, jest jiné právní povahy než obligační nárok pozůstalostního věřitele. Postavení pozůstalostních věřitelů jest podle tohoto ustanovení zcela jiné než postavení odkazovníků a jest mylný názor, že jsou si postaveni na roveň. Ustanovení tomu rozuměti jest tak, že se musí z pozůstalosti zaplatiti především dluhy pozůstalosti, které vázly na ni již za života zůstavitele, pak jiné povinné výlohy (jako jsou pohřební

výlohy, náklady soupisu, veřejné dávky podle §§ 694 a 814 obč. zák.) pak případný povinný díl nepominutelného dědice a že teprve z toho, co zbývá, jest uhraditi odkazy, které podléhají poměrné srážce, nestačí-li pozůstalost k jejich úhradě. Ani z ustanovení § 135 nesp. pat. nelze nic vyčísti pro názor zastávaný stěžovatelkami. Odvolací soud se neuchýlil svým názorem vysloveným v napadeném usnesení od názoru, který vyslovil v usnesení ze dne 30. května 1931, kde šlo o otázku právního poměru mezi odkazovníkem a dědicem, kterou odvolací soud správně rozřešil ve smyslu zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozhodnutí čís. 6459 sb. n. s. Nelze-li se v souzeném případě dovolávati s úspěchem ustanovení § 813 a 815 obč. zák., ztrácí oprávnění i výtky, že jest zbytečným řešiti otázku, je-li pozůstalost postačitelna ke krytí všech nároků proti ní čili nic.

Čís. 12484.

Ochrana bezelstného nabyvatele podle druhého odstavce § 916 obč. zák. vztahuje se i na případ nabytí exekucí, najmě i na případ, kde pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 1126/31.)

Na nemovitosti žalovaného vázlo pro pohledávku Josefa V-a 20.000 Kč zástavní právo. Žalující družstvo vedlo k vydobytí pohledávek 4.848 Kč a 4.607 Kč exekuci zřízením vnuceného zástavního práva na řečené pohledávce Josefa V-a, jakož i zabavením a přikázáním na místě placení řečené pohledávky Josefa V-a za žalovaným. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se žalující družstvo na žalovaném zaplacení 4.848 Kč a 4.607 Kč. Žalovaný namítl, že v době, kdy byl ve finanční tísní, požádal V-a, aby si dal na jeho (žalovaného) nemovitost vtělit 20.000 Kč, ač mu nic nedluhoval. Dlužní úpis podepsal jen na oko, by se jeho praví věřitelé dali od zaknihování svých pohledávek odstrašiti tím, že nemovitost jest již zadlužena. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby vzhledem k ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož hypotekární statek zůstane zavazen, pokud se dluh z veřejných knih nevymaže. Na tom nemění nic ustanovení § 308 ex. ř. Neexistovala-li pohledávka V-ova a vyhotovil-li mu dlužní úpis, učinil tak na vlastní nebezpečí a nemůže to býti na újmu práv jiných osob, které nabyly práv v důvěře v pozemkové knihy. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel vytýká prvému soudu, že nepřihlížel k jeho námitce, že pohledávka Josefa V-a proti odvolateli vůbec neexistovala, a k další jeho námitce, že v souzeném případě jde o nabytí exekučního práva nadzástavního ku předmětu knihovnímu, kde nemá ustanovení § 469 obč. zák. platnosti, to tím méně, ano bylo ve sporu prokázáno, že pohledávka Josefa V-a knihovně na domě odvolatelově zajištěná po právu neexistuje a nikdy neexistovala, tedy ani ne v době, kdy žalující strana vedla na tuto pohledávku Josefa V-a exekuci zřízením nadzástavního práva a nepostihla tedy exekucí jmění svého dluž-